

وقتی مهربانی جای ترس را می‌گیرد

کمپین‌های مردمی به داد پناه‌جویان می‌رسند

مهدی نوریان

جهان، بزرگ‌ترین جابه‌جایی انسانی بعد از جنگ جهانی دوم را تجربه می‌کند. انسان‌هایی که در جست‌وجوی جایی امن، با به خطرانداختن جان خود و خانواده خود راهی سفرهایی می‌شوند که از عاقبتش بی‌خبر هستند. این پناه‌جویان پای در سفری می‌گذارند که بعضاً به قیمت از دست‌دادن جان خود و عزیزانشان می‌شود. هزاران زن، مرد و کودک پناه‌جو اسمال در راه‌رسیدن به اروپا جان خود را از دست داده‌اند. هفته پیش و بعد از واژگون‌شدن قایقی که ساحل لیبی را ترک کرده بود، بیش از صد پناه‌جو جان باختند و چندی پیش بود که پیداشدن جسد ۷۱ پناه‌جو در کامیونی در اتریش خبرساز شد، اما انگار همه این چیزها وقتی به نقطه اوج خود می‌رسد که تصویر آیلان کردی، کودک سه ساله سوری پخش می‌شود. تصویری که جسد بی‌جانش را بر آب سواحل ترکیه نشان می‌دهد. شاید این تصویر وجدان مردم جهان را بیدار کرده است.

شاید ترس از غیر را بتوان یکی از عوامل مهم اهمال و قصور دولت‌ها در پذیرش پناه‌جویان دانست. ترسی که به‌تبع آن سخن از کشیدن حصار در مرزها یا بازگرداندن پناه‌جویان را به میان می‌آورد، اما این ترس نه در میان مردم بلکه در میان دولت‌ها به چشم می‌خورد. در میان مردم، این ترس جای خود را به مهربانی می‌دهد و این انسانیت است که باعث می‌شود مردم برخلاف دولت‌ها، همه‌چیز را به منافع سیاسی دولت‌ها ترجیح داده و حتی پناه‌جویان را در آغوش گرفته و خانه‌های خود را نیز در اختیار آنها قرار دهند. ترس دولت‌ها از به‌خطرافتان منافع سیاسی خود با پناهدادن به پناه‌جویان و مهربانی و احساس همدردی و دلسوزی مردم نسبت به آنها از امروز دو طرف داستان بحران پناه‌جویان است. از طرفی با دولت‌هایی مواجه هستیم که بنا به دلایلی چون ترس از ورود تروریست‌ها یا مواجه‌شدن با مشکلات اقتصادی، مرزهای خود را حصار کشی می‌کنند و درهای کشور خود را به روی پناه‌جویان بی‌پناهی که جان خود در را در دست گرفته‌اند و دل به دریا زده‌اند و با پشت‌سر گذاشتن هزاران مشکل به پشت مرز آن کشور رسیده‌اند می‌بندند. این نشان از شکست بعضی دولت‌ها دارد.

«نیکولاس کریستوف»، روزنامه‌نگار روزنامه نیویورکتایمز، مواردی را راجع به بحران پناه‌جویان به‌عنوان شواهد شکست‌خوردن سیستماتیک رهبری جهان از پایتخت‌های عرب‌نشین گرفته، تا اروپایی و از مسکو تا واشنگتن ذکر می‌کند: جنگ داخلی در سوریه تا به امروز چهار سال به‌طول انجامیده‌است، جنگی که تا‌حال جان ۲۰۰ هزار نفر را گرفته است و تلاشی جدی در راستای جلوگیری از بمباران‌ها هنوز به چشم نمی‌خورد. میلیون‌ها پناه‌جوی سوری به کشورهای همسایه پناه می‌برند و جهان منفعلانه تماشاگر است. فقط ۴۱ درصد کمک‌های سازمان‌ملل متحد برای پناه‌جویان سوری محقق شده‌است و جیره غذایی تعیین‌شده برای پناه‌جویان در لبنان به ۱۳/۵دلار در ماه برای هر نفر کاهش پیدا کرده است. نیمی از کودکان پناه‌جویان سوری نمی‌توانند به مدرسه بروند. طبیعی است که آنها به سمت اروپا سرازیر می‌شوند. بعضی از اروپاییان با انگیزه‌هایی پرآمده از بیگانه‌ترسی و تعصب، تمام تلاش خود را کرده‌اند تا این پناه‌جویان خود را از سفرشان به کشورهای اروپایی منصرف کنند. «باب کیچن»، از اعضای کمیته بین‌المللی نجات، می‌گوید وقتی می‌بیند خانواده‌های پناه‌جویی که به سواحل یونان می‌رسند چقدر خوشحال می‌شوند و یکدیگر را در آغوش گرفته و جشن می‌گیرند ناراحت می‌شود چون آنها نمی‌دانند که چه چیزی در انتظارشان است. او اعتقاد دارد که مقصد بحران پناه‌جویان رهبران دنیا هستند که اولویت را به چیزهای دیگری به غیر از مسئله سوریه داده‌اند. «آنتونیو گوترس»، رئیس آژانس پناه‌جویان سازمان ملل، می‌گوید که این بحران به سوء‌مدیریت رهبران بازمی‌گردد. چراکه «مدیریت‌کردن ورود روزانه حدود چهارهزار نفر به قاره‌ای که بیش از نیم‌میلیارد نفر جمعیت دارد با تعهد سیاسی و اراده امکان‌پذیر است». دولت مجارستان یکی از دولت‌هایی است که به‌خاطر حصارکشیدن در مرزهای خود و بیرون‌کردن پناه‌جویان از ایستگاه‌های قطار مورد انتقاد قرار گرفته است. کشورهای حاشیه خلیج‌فارس مثل عربستان سعودی، کویت و امارات متحده‌عربی، براساس گزارشات سازمان عفو بین‌الملل، حتی یک نفر از پناه‌جویان را نیز قبول نکرده‌اند و همه می‌دانیم

که بمباران‌های عربستان سعودی در یمن فقط به بحران پناه‌جویان دامن زده‌است. حصارکشی مرز با اردن در رژیم صهیونیستی برای جلوگیری از ورود احتمالی پناه‌جویان به این کشور را نیز می‌توان از دیگر این موارد دانست.

از طرف دیگر با انسانیت و وجدان مردم مواجهیم؛ مردمی که به دور از در نظرگرفتن منافع شخصی و سیاسی و برای به‌تمر نشاندن مأموریت انسان‌دوستانه خویش دست به هر کاری می‌زنند. مردم اروپا نشان دادند که انسانیت بیدار است و به همه‌چیز مقدم است. بعد از آنکه تصاویر آیلان کردی، جهان را شکه کرد، این آلمانی‌ها بودند که با استقبال بی‌نظیرشان از پناه‌جویان بار دیگر باعث تعجب همه شدند. آنها نه تنها پناه‌جویان را در ایستگاه‌های قطار در آغوش گرفتند بلکه به محض ورودشان به آنها شکلات، میوه، آب و دیگر وسایل مورد نیاز مثل وسایل نوزاد دادند و به‌دنبال آن موجی از کمک‌های مردم اروپا و جهان در راستای کمک به پناه‌جویان را شاهد هستیم که به روش‌های مختلفی انجام می‌شود. از فراگیرشدن هشتک «پناه‌جویان خوش آمدید» گرفته و شعارهایی که تنها تفاوت یک شهروند و یک پناه‌جو را یک تکه کاغذ بی‌ارزش دانسته و انسانیت را ارج می‌نهد تا مردمی که کنار جاده‌ها ایستاده‌اند و انتظار پناه‌جویان تشنه و گرسنه را می‌کشند تا انسانیت خود را ثابت کرده و آنها را کمک کنند. نکته دیگری که می‌توان از موج پناه‌جوپذیری امروز مردم اروپا یادگرفت این است که در جامعه مدنی، چطور سازمان‌های مردم‌نهاد و غیرانتفاعی و غیردولتی می‌توانند بر نهادهای دولتی تأثیر بگذارند و آنها را خط‌دهی کنند. با به‌وجودآمدن عزم و اراده مردمی برای کمک به پناه‌جویان، دولت‌ها و دولت‌مردان نیز رفته‌رفته به این سمت حرکت می‌کنند. به‌عنوان مثال دولت آلمان شش میلیارد یورو برای پناه‌جویان هزینه می‌کند و پیش‌بینی می‌شود آلمان اسمال ۸۰۰ هزار پناه‌جو را بپذیرد. نخست‌وزیر بریتانیا گفته است کمک‌های کشورش به پناه‌جویان را به رقم بی‌سابقه یک میلیارد پوند می‌رساند. نخست‌وزیر فنلاند اعلام کرد حاضر است خانه‌اش را با پناه‌جویان به اشتراک بگذارد. در ادامه مواردی از اراده مردمی در راستای کمک به پناه‌جویان را از نظر می‌گذرانیم؛

رئیس آژانس پناه‌جویان سازمان ملل، می‌گوید که این بحران به سوءمدیریت رهبران بازمی‌گردد. چراکه «مدیریت‌کردن ورود روزانه حدود چهارهزار نفر به قاره‌ای که بیش از نیم‌میلیارد نفر جمعیت دارد با تعهد سیاسی و اراده امکان‌پذیر است». دولت مجارستان یکی از دولت‌هایی است که به‌خاطر حصارکشیدن در مرزهای خود و بیرون‌کردن پناه‌جویان از ایستگاه‌های قطار مورد انتقاد قرار گرفته است

«کمپین فیس‌بوکی ایسلندی‌ها»

ساکنان ایسلند در پاسخ به بحران پناه‌جویان سعی کردند با استفاده از شبکه‌های اجتماعی به دولت خود فشار بیاورند تا مهاجران بیشتری را به کشور راه دهد. به‌تبع این درخواست، دولت ایسلند می‌خواهد تعداد مهاجران را که ۵۰ نفر بودند افزایش دهد. ایسلندی‌ها کمپینی در فیس‌بوک به راه انداخته‌اند که درحال‌حاضر حدود ۱۳ هزار عضو دارد و از دولت می‌خواهد تا پنج هزار پناه‌جو را قبول کند. این گروه در یکی از پیام‌های خود در صفحه‌اش می‌نویسد: «این گروه می‌خواهد این ایده را به دولت نشان دهد که مردم تقاضا دارند از پناه‌جویان سوری بیشتری بپذیرایی شود. ما می‌خواهیم به دولت فشار بیاوریم». آنها مدعی شده‌اند که عده‌ای از اعضای این گروه حاضر شده‌اند خانه‌هایشان را در اختیار پناه‌جویان قرار دهند و عده‌ای دیگر برای مهیاکردن غذا، لباس، وسایل خانه و دیگر چیزها اعلام آمادگی کرده‌اند. یکی از گردندگان این صفحه فیس‌بوکی گفته است که هزینه بلیت هواپیمای پنج پناه‌جوی سوری را فراهم خواهد کرد و کسی را می‌شناسد که به آنها خانه بدهد. این صفحه در نوشته‌ای دیگر این‌طور می‌نویسد: «پناه‌جویان، شوهران و همسران آینده ما، بهترین دوستان، نوازندگان گروه‌های موسیقی فرزندان ما، همکاران ما، نجارانی که خانه‌هایمان را تعمیر می‌کنند. آشپزهای رستوران‌های ما، آتش‌نشان‌های شهر ما و مجری‌های تلویزیونی ما خواهند بود. کسانی که هیچ‌گاه نمی‌گویند زندگی تو ارزش کمتری از زندگی من دارد. پس درها را به روی آنها باز کنید». یکی دیگر از شعارهای این کمپین این است که: «فقط به خاطر اینکه این اتفاق اینجا رخ نمی‌دهد نباید گفت که اصلاً رخ نمی‌دهد». ایسلند ۲۳۰ هزار نفره، هفت سال پیش شدیداً تحت‌تأثیر بحران

زاویه

یک مفهوم

فرمانی برای تمام فصول

شرق: چند روزی از تکذیب جمله‌ای می‌گذرد که به نقل از مرکل صدراعظم آلمان، در شبکه‌های مجازی منتشر شد. جمله‌ای که می‌توانست توهینی به قبیله گاه مسلمانان تلقی شود، اما به‌سرعت این جمله تکذیب شد تا ناپسندبودنش عواقبی در پی نداشته باشد.

این روزها که به نظر می‌رسد کشورهای پولدار خاورمیانه نظیر عربستان و کشورهای حاشیه خلیج فارس، چندان علاقه‌ای به همدلی با آوارگان سوری و افغان و یمنی ندارند. از سوی دیگر قدرت‌های بزرگ جهان نظیر آمریکا و اروپا هم خواستار پایان جنگ‌های پدیدآورده خود نیستند.

در این میان پاپ با اعلام درخواستی تلاش کرده‌است که به‌گونه‌ای، کمی از نفرت و نگرانی‌های پیش آمده را کمتر کند. خبرگزاری رویترز گزارش داد پاپ فرانسیس روز یکشنبه از کلیساها و جوامع مذهبی خواست، هرکدام به‌عنوان نشانه‌ای برای ابراز همبستگی با مهاجران، یک خانواده مهاجر را بپذیرند.

پاپ فرانسیس، رهبر مسیحیان کاتولیک جهان در اظهاراتی خطاب به زائران و گردشگران در میدان سنت پتر واتیکان، با اشاره به اینکه مادر ترزا، راهبه اروپایی در هند از فقرا مراقبت می‌کرد خواهان میزبانی گروه‌های مذهبی و صومعه‌سراهای کاتولیک اروپا از پناه‌جویان شد.

پاپ فرانسیس تأکید کرد: «در مواجهه با تراز‌دی ده‌ها هزار پناه‌جویی که در حال فرار از مرگ در اثر جنگ و گرسنگی و در پیش‌گرفتن مسیری برای یافتن امید به زندگی هستند انجیل از ما خواسته تا همسایه درماندگان و نیازمندان باشیم و به آنها ایده‌های واقعی بدهیم. این کافی نیست که به آنها بگوییم شجاع باشید و همانجا بمانید».

رهبر مسیحیان کاتولیک جهان در ادامه گفت: «هر کلیسا، جامعه مذهبی، صومعه‌سرا و مکان مقدسی در اروپا باید میزبان یک خانواده پناه‌جو باشد و آغازکننده این کار نیز اسقف‌نشین شهر ژُر که متعلق به من است خواهد بود. وی همچنین از اسقف‌های سراسر اروپا خواست تا کلیساها و اسقف‌نشین‌ها را در اجابت تقاضای او در اختیار یک خانواده از پناه‌جویان قرار دهند تا توصیه‌های انجیل را به شکل ملموس ابراز کنند».

به گزارش خبرنگاری‌ها پاپ فرانسیس، همچنین گفت؛ دو کشیش‌نشین واتیکان میزبان دو خانواده پناه‌جو خواهند بود، اما جزئیات بیشتری از آن اعلام نکرد. به گفته یک سخنگوی واتیکان، این نهاد مذهبی در حال تصمیم‌گیری است که از کدام خانواده‌های پناه‌جو میزبانی خواهد کرد. دبیرکل سازمان ملل متحد در پیامی به مناسبت روز جهانی خیریه که هم‌زمان با سالگرد درگذشت صادر ترزا: برگزار می‌شود، پیامی منتشر کرده بود که در آن از مردم در سراسر جهان خواست: «در رویارویی با درد و رنج بشر داوطلب شوند و خیرخواهانه اقدام کنند». ابراز چنین همبستگی به تلاش مشترک ما برای زندگی هماهنگ باهم و ایجاد آینده‌ای پایدار و همراه با صلح برای همه کمک می‌کند.

مادر ترزا در سال ۱۹۷۹ جایزه نوبل را به پاس تلاش‌هایش برای مبارزه با فقر به‌دست آورد. به محض دریافت این جایزه، مبلغ دریافتی بابت جایزه را به یکی از فقیرترین خانواده‌ها در هند بخشید. به گفته بان کی مون «به‌هرحال در این سال‌ها در دورانی که نیاز به کمک انسان‌دوستانه، هیچ‌گاه بیش از حال حاضر نبوده و در زمانی که بیشترین پناه‌جویان و آوارگان نسبت به هر دورانی پس از پایان جنگ جهانی دوّم وجود دارد، خیریه‌ها نقش بسیار حیاتی در برآوردن نیازهای بشری دارند».

گزارش فردا

افغان‌هایی که دل به دریای می‌زنند

اختر محمد ماکویی

فقر، ناامنی، فساد و بی‌کاری؛ اینها همه دلایلی است که این روزها بیشتر افغانستانی‌ها را مجبور به مهاجرت می‌کند. شاید این مهاجرت‌ها به چشم دولت کم و ساده‌اند ولی اگر در زمان حمله روس‌ها، افغان‌ها به‌صورت دسته‌دسته در کشورهای دور و نزدیک خیلی ساده به‌عنوان آواره جنگی پذیرفته می‌شدند، امروز اما شرایط فرق کرده است. مقصد کجاست؟ ترک‌کردن افغانستان توسط افغانستانی‌ها این‌روزها دو نوع است؛ نوع اول آن ترک کشور توسط نان‌آور خانواده است که در اکثر مواقع مقصد همسایه غربی یعنی جمهوری اسلامی ایران است. این نوع ترک، خود به دو نوع دیگر تقسیم می‌شود؛ افرادی که با اخذ روادید از سرکنسولگری‌های ایران در شهرهای مختلف به صورت هوایی با زمینی به این کشور برای کار سفر می‌کنند، این نوع برای آنهایی که به‌دنبال کار رفته‌اند تا اتمام ویزایشان، وضعیت خوبی در این کشور فراهم می‌کند و می‌توانند آزادانه به سراسر ایران پهناور برای کار سفر کنند تا برای خانواده‌شان در افغانستان هزینه زندگی را ارسال کنند، اما با تمام‌شدن وقت قانونی‌شان باید کشور را ترک کنند یا بقیه مدت اقامتشان را به صورت غیرقانونی در این کشور سپری کنند که این کار نیز امکان‌پذیر نیست. نوع دوم از این دست مهاجرت‌ها باز به مقصد ایران اسلامی است اما این‌بار با روشی خطرناک. شخص خیلی راحت و بدون هیچ دردسری می‌تواند در یکی از شهرهای این کشور مثل هرات با یک قاچاقچی انسان صحبت کند و پس از چانه‌زنی بر سر قیمت، که بستگی به مسیر و میزان پیاده‌روی مسیر دارد، می‌گوید که در فلان تاریخ حرکت خواهیم کرد. اما حرکت به کدام طرف؟ پس از اینکه طرفین بر سر قیمت به توافق رسیدند، به طرف پاکستان و شهر کراچی حرکت کرده و در آنجا با پشت‌سرگذاشتن کوه‌های زیاد وارد ایران و استان سیستان وبلوچستان می‌شوند. در آنجا شخصی منتظرشان است که آنان را تا تهران برساند. در متن قرارداد ذکر می‌شود که مبلغ پس از رسیدن به تهران اخذ خواهد شد! این دسته افراد شانس زیادی برای ماندن در ایران ندارند زیرا در اکثر مواقع توسط نیروی انتظامی به کشور خود بازفرستاده می‌شوند. نوع دوم مهاجرت‌ها بیشتر خانوادگی است و برای افرادی میسر است که توانایی پرداخت هزینه‌های کُراف آن را داشته باشند. در این نوع مهاجرت‌ها افراد کمتر برای کار و بیشتر برای حفظ جان خود به کشورهای خارجی سفر می‌کنند. افرادی که دارای مقام دولتی یا صاحبان شرکت‌های بزرگ باشند بیشتر این نوع مهاجرت‌ها را تشکیل می‌دهند. این نوع از مهاجرت‌ها نیز مانند مهاجرت نوع اول خود به دو دسته تقسیم می‌شود؛ نوع اول اینکه این افراد به‌واسطه شغلی که در افغانستان داشتند و به بهانه ناامنی پناهندهگی‌شان پذیرفته می‌شوند. نوع دوم باید مسیر دشوارتری را برای دسترسی به زندگی بهتر بگذرانند؛ مسیری که با پرداخت اغلب ۱۰ هزار دلار یا بیشتر از ایران می‌گذرد و پس از رفتن به ترکیه جان خود و خانواده خود را به دست قاچاقچیان انسان می‌دهند و دل به دریای مدیترانه، برای زندگی راحت‌تر در غرب می‌زنند.

ادامه از صفحه ۱۰

توضیحات تکمیلی معاونت علمی

۶- خبرنگار محترم بیان نموده‌اند: «غرفه ایران چندان پربار نبود و…؛ همان‌گونه که قبلاً اشاره شد، حضور شرکت‌های دانش‌بنیان ایرانی در این دوره با رشد دروبرایی نسبت به دور قبلی بوده است که دستاوردهای خود را به نمایش گذاشتند؛ از جمله آنها می‌توان به ماکت ماهواره‌برهای سفیر و سیمِرخ، ماهواره‌های رصد، فجر و طلوع، و نمونه اصلی بخش بازگشتی راگد کاوشگر اشاره کرد (بدون شک این بخش از نمایشگاه نشانگر اقتدار ملی و توان بالای فناوری کشور است). در این نمایشگاه حداقل ۱۰ تفاهم سرمایه‌گذاری مشترک در سطح شرکت‌های دانش‌بنیان به امضا رسید که از دستاوردهای عملی این نمایشگاه است که در نمایشگاه قبلی خبری از آن نبود، شایان ذکر است معاونت علمی و فناوری تنها نقش حمایت‌کننده از برپایی غرفه ایران را به عهده داشته است.

توضیح شرق

ضمن تشکر از معاونت علمی ریاست‌جمهوری که نسبت به گزارش‌های ارائه‌شده درباره حوزه فعالیت خود در رسانه‌ها حساس است و اطلاع‌رسانی درست، شفاف، صادقانه و محترمانه درباره دستاوردهای فعالیت‌ها را وظیفه خود می‌داند. بی‌شک این طرز تفکر شایسته تقدیر است.

۱- در صفحه اشاره‌شده، چهار مطلب متفاوت از چهار خبرنگار مختلف درباره نمایشگاه هوایی روسیه چاپ شد که این معاونت به دو مطلب ایراداتی را وارد ساخت که همین موضوع نشان‌دهنده جامعیت و انصاف گروه علم روزنامه شرق در زمینه اطلاع‌رسانی است. ۲- این معاونت مدعی شده است که گزارش بر اساس اطلاعات ناقص تنظیم شده است، اما لازم به تأکید است که این گزارش‌ها بر اساس اخباری تنظیم شد که خبرنگاران از نمایشگاه تهیه کردند و در سایت‌های خبری مانند فارس‌نیوز و خبرآنلاین منتشر شدند.